

СТАНОВИЩЕ

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ

Вх. № *P-539/1* ..... 2.1.06. 2022 г.

От: Доц. д-р Веселина Кондева Кондева-Главинкова, дм, Катедра Детска дентална медицина, ФДМ, МУ – Пловдив, член на Научно жури на основание Заповед № Р-1347/07.06.2022 г. на Ректора на Медицински университет – Пловдив.

На: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.2. Дентална медицина.

Автор: Виктория Динкова Мандова

Катедра: „Социална медицина и обществено здраве“, Факултет по обществено здраве, МУ – Пловдив

Тема: „Дентални грижи при деца с хемофилия“

Научен ръководител: проф. Румен Стефанов, дм

Общо представяне на процедурата и докторанта

Съгласно чл. 32 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Заповед № Р-1347/07.06.2022 г. на Ректора на Медицински университет – Пловдив, на първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище като вътрешен член на Научното жури на дисертационен труд на д-р Виктория Динкова Мандова. Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински Университет – Пловдив и включва следните документи:

- Заявление до Ректора на МУ-Пловдив за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд
- Автобиография в европейски формат
- Нотариално заверено копие от диплома за висше образование
- Заповед за отчисляване с право на защита
- Протокол за издържан изпит за докторантски минимум
- Протокол от КС за предварително обсъждане на дисертационния труд и взетите решение за разкриване на процедура и за състав на научно жури
- Дисертационен труд
- Автореферат

- Списък на научните публикации по темата на дисертацията
- Копия на научните публикации
- Списък на участията в научни форуми
- Сертификат за преминато обучение в Докторантско училище към МУ – Пловдив
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи

Представените материали са изцяло в съответствие с изискванията по настоящата процедура. Бележки и коментар по документите нямам.

Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Виктория Мандова е родена през 1990 г. в гр. Пловдив. Завършва основното си и средно образование в Езикова гимназия „Пловдив“ с отличен успех. През периода 2009-2015 г. е студент във ФДМ на МУ-Пловдив и придобива магистратура по дентална медицина. Трудовият стаж започва като лекар по дентална медицина в собствена амбулатория за индивидуална практика по дентална медицина в гр. Пловдив. През 2018 започва специализация в катедра „Социална медицина и обществено здраве“ към ФОЗ, МУ – Пловдив, която завършва успешно през 2021 г. с придобиване на специалност по „Обществено дентално здраве“.

Д-р Виктория Мандова е асистент в катедра „Социална медицина и обществено здраве“ на МУ-Пловдив от 2017 г. Води упражнения на български и английски език на студенти по медицина, на студенти по дентална медицина. През 2020 г. е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка в същата катедра.

Д-р Виктория Мандова участва активно в обученията и научни изследвания, свързани с промоция на здравето и профилактика на денталните заболявания. Нейните области на интерес включват подобряване на денталните грижи чрез превенция и здравна политика. През 2018 г. има проведена едномесечна специализация в Центъра по хемофилия в Бон, Германия. Владее три езика – английски, немски и испански. Свободно използва компютърен софтуер, като Microsoft Office- Word, PowerPoint, Excel; Photoshop; SPSS.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

В дисертационния труд се разглежда и анализира един значим проблем относно денталните грижи при деца с хемофилия. Хемофилията е най-често срещаната болест от групата на наследствените коагулопатии. Възниква в резултат на вроден дефицит на коагулационен фактор VIII или IX, и в зависимост от това съществуват 2 вида хемофилия - А и В. За пациентите с хемофилия при повечето инвазивни манипулации в денталната практика има повишен риск от кървене. То компрометира възстановителния процес, влияе върху изхода от лечението и може да бъде животозастрашаващо. Независимо, че денталният лекар не се среща често с пациенти с хемофилия, оценката на техните орално-хигиенни навици и дентално здраве би съдействала за подобряване на денталните грижи за тях. В тази връзка идеята за разработване на настоящия дисертационен труд е абсолютно обоснована. Авторът не само разграничава значимите недостатъци в научния подход по въпроса до момента, но и същевременно предлага решения за оптимизиране денталните грижи при хемофилиците.

Всичко това прави дисертационен труд на д-р Виктория Мандова актуален, съвременен и полезен за денталната наука и практика.

Познаване на проблема

Д-р Мандова показва отлична информираност и теоретична подготовка. Литературният обзор е задълбочен, изчерпателен, написан с добър научен стил и позволява сравнителен анализ на резултатите от собствените проучвания с подобни от научната литература. Литературната справка е съвременна и актуална. Обширният обзор по темата показва, че докторантът познава в детайли проблема и оценява аналитично данните от научната литература. Заключение на обзора акцентира върху нерешените проблеми по темата и насочва към целта и задачите на дисертационния труд.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният ми за становище дисертационен труд на д-р Виктория Мандова е лично дело на докторанта и съдържа всички необходими раздели, в съответствие с изискванията: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, основни изводи, приноси на дисертационния труд, библиография и приложения.

Дисертационният труд съдържа 158, онагледен с 14 таблици и 42 фигури. Библиографията включва 158 литературни източници, от които 31 на кирилица и 127 на латиница. Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от разширен катедрен съвет на Катедра Социална медицина и обществено здраве при Медицински университет – Пловдив, където докторантът работи.

Литературният обзор е структуриран правилно, написан на добър научен език. Д-р Мандова е направила подробен и задълбочен критичен анализ на литературата, като е формулирала дискуссионните и нерешени проблеми.

Целта на дисертационния труд е да се проучи информираността и навиците, свързани с оралното здраве, при деца с хемофилия и да се създадат препоръки за подобряване на денталните грижи при тях. В изпълнение на целта са поставени за изпълнение четири задачи. Целта и задачите по дисертационния труд са формулирани точно и ясно, което позволява успешно реализиране на поставената цел и допринасят за обогатяване на познанията по този проблем.

Използваните за дисертационния труд са социологични методи и съвременни статистически методи представени по задачи.

В изследването участват 31 деца на възраст от 7-18г. с хемофилия, 33 родители на деца с хемофилия, 108 деца без хемофилия и 104 лекари по дентална медицина.

Получените резултати са добре представени, онагледени с таблици и фигури, с изнесени статистическа достоверност и зависимости. Те са анализирани задълбочено и са съпоставени с данни от аналогични проучвания, съобщени от други автори. В същия раздел е разгледана и анализирана информираността и готовността на денталните лекари да оказват грижи на децата с хемофилия. Очертани са различията и са предложени научно аргументирани хипотези за тяхното съществуване. Изводите са ясно и точно формулирани и логично произтичащи от получените резултати и тяхната адекватна интерпретация.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Формулирани са 4 приноси с теоретичен характер и 5 приноси с практико-приложен характер.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с дисертационния си труд д-р Виктория Мандова е публикувала три пълнотекстови статии и четири научни съобщения. Д-р Мандова е самостоятелен автор в една публикация и три съобщения и е първи автор на две статии и едно съобщение.

Лично участие на докторанта

Дисертационният труд е осъществен изцяло от докторанта, под ръководството на научния ръководител, което се потвърждава от приложеният списък на публикации и участия. Личните заслуги на докторанта във връзка с реализирането на дисертационния труд са безспорни. Нейно лично дело е цялостната дейност по провеждане на проучванията, събиране, обработка и анализ на данните, формулиране на изводи и приноси и окончателното оформяне на този завършен дисертационен труд.

Автореферат

Авторефератът е оформен според всички изисквания и представя адекватно, в редуциран вид, съдържанието и резултатите на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Пловдив. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на МУ – Пловдив.

Дисертационният труд показва, че докторанта д-р Виктория Динкова Мандова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, като демонстрира качества за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване по дисертационен труд на тема: „Дентални грижи при деца с хемофилия“, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“** на д-р Виктория Динкова Мандова по специалността „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“.

Заличено на основание
Чл.5 §1, 6.°В° Регламент (ЕС)2016/679

Изготвил становището: ..... .

Доц. д-р Веселина Кондева, дм

18.06. 2022 г.
гр. Пловдив